

Prioritatea de investiții 5.1 - Conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural

FIȘĂ CADRU DE PREZENTARE A PROIECTULUI

I- DATE GENERALE

-titlul proiectului: REABILITAREA ANSAMBLULUI BISERICII EVANGHELICE FORTIFICATE AGNITA, ORAȘ AGNITA, JUD. SIBIU

- amplasamentul: JUD. SIBIU, ORAȘ AGNITA, PIAȚA G.D. TEUTSCH, NR 1-3

- solicitant: PAROHIA EVANGHELICA C.A. AGNITA, prin preot BOLTRES REINHARDT

II- TIPUL DE INTERVENȚIE

- tipul lucrărilor ce se vor efectua la construcții reprezentând monumente istorice: Lucrari de reparatii și conservare

- intervenții asupra componentelor artistice exterioare: da nu
- intervenții asupra componentelor artistice interioare: da nu
- categoria "B" de importanță a construcțiilor (conform H.G. nr. 766/1997)
- clasa "II" de importanță a construcțiilor (conform Normativului P100/2006)

III - DATE CARACTERISTICE PRIVIND AMPLASAMENTELE ȘI CONSTRUCȚIILE

III.01 - CARACTERISTICILE AMPLASAMENTULUI

- încadrare în localitate și zonă: Orașul Agnita, într-un bazin înșesat cu monumente istorice de valoare națională, amplasarea pe artera de legatura între Sibiu și Sighisoara - principale orase din Romania care polarizeaza activitatea de turism cultural - ii onfera orasului Agnita cu monumentele valoroase proprii, posibilitatea de revitalizare economica prin valorificarea celui mai important monument de patrimoniu al orasului, respectiv: Ansamblul Bisericii Evanghelice Fortificate C.A, Agnita.

Ansamblul bisericii evanghelice este compus din Biserica, Turnul dulgherilor - de poarta (N), Turnul fierarilor (E), Turnul croitorilor (S-E), Turnul cizmarilor (S-V) cu un fragment al zidului de sud al incintei.

- descrierea terenului (parcele):

Ansamblul este situat in intravilanul localitatii. Terenul in suprafata de 9.368 mp este inscris in CF nr.103567 si CF 100082 si este proprietatea Parohiei Bisericii Evanghelice C.A. Agnita.

- suprafață (mp), formă, dimensiuni: suprafața totală 9368 mp, de forma neregulată, din care 870 mp suprafața bisericii,
- vecinătăți, căi de acces public

Vecinatati:

Pe laturile de nord, est și vest, ansamblul se învecinează cu strada Piata Teutsch, iar pe latura de Sud cu Strada Noua, domeniu public.

Accesul către obiectiv se face din Piata Teutsch, învecinată cu Piata Republicii (acces pietonal) și strazile Aleea Teilor, Noua și Aurel Vlaicu.

- particularități topografice: Imobilul este situat in intravilan, in centrul localitatii, in sudul orasului
- condițiile de amplasare și de realizare ale construcțiilor conform:
 - lucrari propuse conform PUG aprobat al localitatii Agnita, Certificatul de Urbanism nr.44/06.09.2016, emis de Primăria Agnita;
 - Avizul Ministerului Culturii (avizul Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice), nr 331/M din data de 24.11.2016 faza de proiectare DALI ,aviz favorabil;
 - Avizul Ministerului Culturii (avizul Comisiei Componente Artistice), nr.....din data de.....faza de proiectare.....aviz favorabil / aviz favorabil, cu condiționări.....;

Prioritatea de investiții 5.1 - Conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural

- restricții de amplasare Nu e cazul
- spații verzi: arbori tăiați 0 (buc), arbori menținuți 20(buc), arbori plantați 0 (buc), spații verzi 2.700(mp).
- alte caracteristici specifice.

III.02 - CARACTERISTICILE CONSTRUCȚIILOR:

- funcțiunea Lacas de cult
- dimensiunile:

Suprafețe construite, desfășurate existente:

Biserica

- Suprafata construita = 870 mp
- Suprafata desfasurata = 1300 mp
- Suprafata utila = 815.5
- Nr. niveluri turn = 7
- Inaltime cornise = 10.85 m
- Inaltime coama = 17.35 m
- Inaltime turn = 41,40 m

Turnul Dogarilor

- Sc = 53 mp
- Sd = 220 mp
- Su = 90.8 mp
- Nr.niveluri = 5
- Inaltime cornise = 14.65
- Inaltime turn = 22m
- Volum =415 mc

Turnul Cizmarilor

- Sc = 36 mp
- Sd = 164 mp
- Su = 82 mp
- Nr.niveluri = 5
- Inaltime cornise = 14.34 m
- Inaltime turn = 24.8 m
- Volum = 436 mc

Turnul Croitorilor

- Sc = 40 mp
- Sd = 170 mp
- Su = 50 mp
- Nr.niveluri = 5
- Inaltime cornise = 11.32 m
- Inaltime turn = 16.5 m
- Volum = 204 mc

Turnul Fierarilor

- Sc = 36 mp
- Sd = 36 mp
- Su = 13.6 mp
- Nr.niveluri = 1
- Inaltime cornise = 12.9 m
- Inaltime turn = 21.8 m
- Volum = 280 mc

- sistem constructiv:

Biserica fortificată se înscrie în tipologia bisericilor fortificate de la sfârșitul sec. XV, începutul sec. XVI. În interior biserică se compune din trei nave despărțite prin patru perechi de stâlpi masivi

Prioritatea de investiții 5.1 - Conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural

profilajii divers. Corul alungit se termină cu o absidă având 5 laturi ale unui octagon regulat. Corul și nava sunt despărțite de un arc de triumf în arc frânt.

În anii 1614, 1726, 1778 se execută reparații la biserică. Se reconstruiesc bolțile corului și navei centrale cu bolți în cruce fără ogive. O imagine a bolții pe nervuri (ogive) ceramice în rețea a bisericii, ne oferă colțul S-V a bolții navei laterale.

Între anii 1890-1892 se demolează parapetii din zidărie al drumului de strajă al nivelului superior fortificat al corului bisericii, care era aproape de colaps.

Șarpanta actuală a acoperișului bisericii a fost construită în anul 1908 (Maistrul Eder).

În timp, s-au executat diverse reparații la biserică în anii, 1786, 1892, 1908, 1959. Anumite reparații de întreținere s-au executat și în ultimii ani - 1997, 2000, 2001 și 2007 dar fără intervenții de genul reparațiilor capitale. Diversele intervenții în timp s-au făcut în mod neprofesionist, cu materiale incompatibile cu structura, materialele și tehnica de a construi din secolele în care a fost edificat monumentul. Clădirea bisericii nici nu a beneficiat de expertize, care să stabilească intervențiile necesare pentru asigurarea unei comportări durabile.

Astfel, au apărut multe degradări la toate clădirile ce formează ansamblul, datorită în special umezelii din pereți (provenită de la jghiaburi și burlane defecte, țigle sparte, sistem de îndepărtare a apelor de suprafață lipsa sau defectuos, etc.) ca degradări ale zidăriei și tencuielii, ale capetelor de grinzi, degradări fizico-mecanice ale structurii planșelor la turnuri, la structurile învelitorii, pardoselilor, tamplariei, atacuri cu fungi și insecte xilofage, etc. - vezi și expertiza tehnică a structurii și expertiza biologică.

Biserica Evanghelică este o construcție de proporții medii atât în plan cât și în elevație.

Structura de rezistență a bisericii și turnului clopotniță are următoarea alcătuire:

Fundațiile, zidurile și contraforții sunt din zidărie de piatră brută de calcar (lespezi în cea mai mare parte, blocuri dar și bolovani de dimensiuni mari de râu și carieră) cu mortar de var-nisip cuarțos.

Bolțile care acoperă nava și corul sunt din zidărie de cărămidă de 15cm gros. tencuite la extradados. Bolțile sunt în cruce, ritmate de punctele de sprijin -nașterea nervurilor originale..

Ferestrele sunt reconstruite. O imagine a aspectului original al ferestrelor gotice cu ancadrament din piatră sculptată ne oferă ferestrele corului.

Șarpanta din lemn a fost realizată pe structuri diferite deasupra navei și a corului. Șarpanta de deasupra navei este mai înaltă decât șarpanta de deasupra corului.

Datorită lucrărilor de întreținere minimală, biserică este funcțională.

Turnurile

Structura de rezistență a turnurilor de apărare are următoarea alcătuire:

Fundațiile, zidurile sunt din zidărie de piatră brută-piatră de râu și de carieră (rocă calcaroasă tare, lespezi în cea mai mare parte, blocuri dar și bolovani de dimensiuni mari) cu mortar de var-nisip cuarțos.

Cu excepția Turnului Croitorilor toate turnurile au avut un parter (cat) separat de restul nivelelor printr-o boltă semicilindrică, intrarea la nivelurile superioare făcându-se la înălțimea nivelului doi.

Planșeele intermediare sunt alcătuite din grinzi din stejar cu podină superioară din dulapi din stejar. Accesul dintre nivelele (caturile) turnurilor s-a realizat prin scări din lemn de stejar.

Prioritatea de investiții 5.1 - Conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural

Turnurile au metereze mici, practicabile exclusiv pentru arme de foc, nișele fiind boltite, buiandrugii fiind arcuri din lespezi de piatră așezate vertical.

Turnul Dogarilor și Turnul Cizmarilor au un nivel de strajă deschis (ultimul nivel) având o structură din lemn de stejar-cadre din lemn pe ambele direcții principale, cu contrafișe inferioare și superioare, asigurându-se astfel o contravîntuire corespunzătoare pe ambele direcții ale ansamblului structural. Nivelul de apărare iese în consolă față de zidăria portantă (ca și nivelul de apărare al turnului clopotniță a bisericii). Nivelul de apărare al turnului cizmarilor este înzidit în totalitate pe contur, pe cînd la turnul dogarilor doar parapetul este înzidit cu cărămidă plină. Turnul Croitorilor și Turnul Fierarilor sunt inaccesibile datorită faptului că planșeele din lemn și scările dintre ele sunt avariate.

Șarpantele turnurilor sunt construcții dulgherești impunătoare cu caracter gotic, cu elemente structurale-bare-extrem de bine concepute și amplasate în cadrul ansamblului, cu îmbinări tradiționale (teșiri, cepuri, îmbinări coadă de rîndunică, cuie din lemn) realizate cu mare măiestrie.

Elementele nestructurale:

Turnurile sunt tencuite la exterior și netencuite la interior.

Tencuiala exterioară a fost executată cu mortar din var cu adaos de nisip cuarțos de râu. Reparațiile ulterioare au fost executate cu mortar din var-ciment.

Zugrăveala exterioară este simplă cu lapte de var.

Învelitoarea din țigle solzi pe șipci din lemn la Turnul Făurarilor și Turnul Croitorilor și învelitoare din olane mici la Turnul Dogarilor și Turnul Cizmarilor.

Acoperișul laturii nordice are o învelitoare din țigle profilate.

Cele patru turnuri sunt inaccesibile datorită stării avansate de degradare a planșeelor și scarilor, ele prezentând oricând pericol de prabusire

- intervenții asupra componentelor artistice - nu e cazul
- sistem de încălzire

Situația existentă

În prezent în biserică într-o zonă ce a fost izolată se află o instalație de încălzire centrală prevăzută cu o centrală termică mică și câteva radiatoare ce asigură doar încălzirea spațiului izolat

Situația propusă

Având în vedere destinația (obiectiv turistic și oficiere redusă) și configurația clădirii precum și cele expuse mai sus s-a adoptat următoarele soluții pentru încălzirea bisericii.

Încălzirea parterului bisericii se va face în pardoseala cu o instalație electrică

Asigurarea ratiei de aer proaspăt se va realiza în mod natural prin ventilare naturală având în vedere înălțimea bisericii și a gradului de ocupare redus (sistem de ventilare naturală).

Pardoseala bisericii a fost împărțită în 8 zone (pl T-B-01) care să permită reglajul temperaturii dar și funcționarea în regim economic al instalației în cazul în care nu se dorește decât o temperatură de gardă (anticondens).

Controlul temperaturilor se va face prin 8 termostate de ambient câte unul pentru fiecare zonă ce vor comanda prin intermediul câte unui contactor (pe fiecare zonă cu putere mai mică de 3.600W) instalația de încălzire. Sistemul de automatizare se stabilește de furnizorul sistemului de încălzire în pardoseala împreună cu proiectantul.

- alte caracteristici specifice - Nu este cazul